Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrän vähentäminen

Maa- ja metsätalousvaliokunta 26.02.2019
Neuvotteleva virkamies
Sirje Stén, ympäristöministeriö

Ruokahävikin ja elintarvikejätteen vähentäminen - tavoitteet

- Ruokahävikki puolitetaan vuoteen 2030 mennessä
  - YK:n Agenda 2030-tavoite
    - Suomen kestävän kehityksen tavoite
  - EU:n kiertotalouspaketin tavoite
    - Jätedirektiivi (elintarvikejätteen määrän vähentäminen)
  - Valtakunnallisen jätesuunnitelman vuoteen 2023 tavoite
    - Valtioneuvoston hyväksymä ohjelma
    - Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Valtakunnallisen jätesuunnitelman toimet ruokahävikin vähentämiseksi

6.1. Laaditaan tiekartta Suomen ruokahävikin vähentämiseksi

Kansallisessa tiekartassa linjataan keinot päästä tavoitteeseen sekä seurantaindikaattorit ja -järjestelmä hävikin seurantaan.

- Seurantaindikaattorit ja tiekartta tekeillä Luonnonvarakeskuksessa.
  - Rahoittajina MMM, YM ja TEM

Valtakunnallisen jätesuunnitelman toimet ruokahävikin vähentämiseksi

6.2. Ruokasektorilla otetaan käyttöön ruokahävikin vähentämistä edistävä vapaaehtoinen materiaalitehokkuussitoumus

Elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumus allekirjoitettiin 8.2.

- Elintarviketeollisuusliitto ry, Päivittäistavarakauppa ry ja Suomen Pakkausyhdistys ry, MMM, YM, TEM

- https://www.motiva.fi/ratkaisut/materiaalitehokkuus/materiaalitehokkuuden_sitoumukset/elintarvikealan_sitoumus

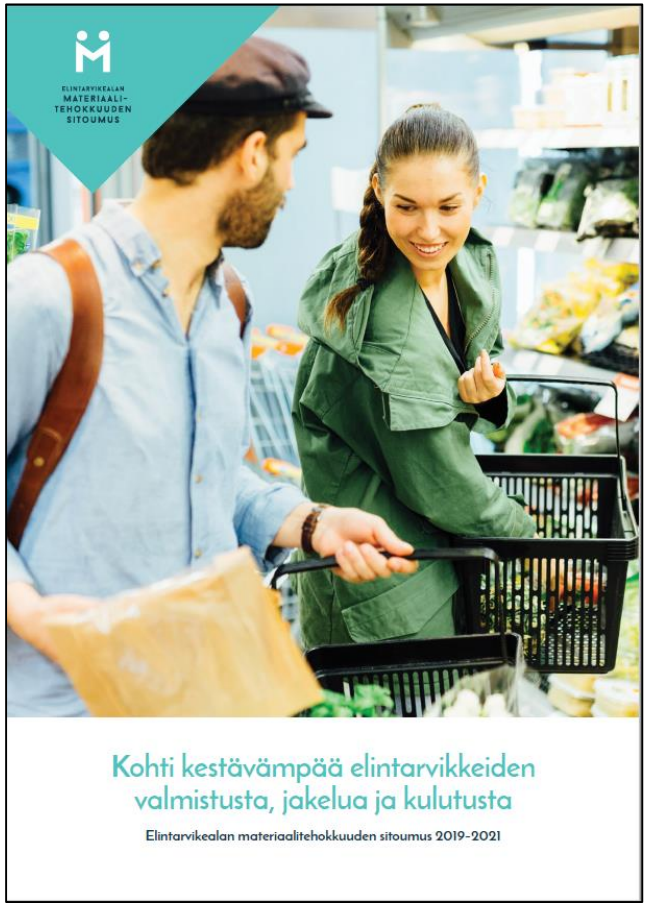

Valtakunnallisen jätesuunnitelman toimet ruokahävikin vähentämiseksi

6.3. Suunnataan ruokajärjestelmään liittyvää rahoitusta ruokahävikkiä vähentäviin ja ruokajärjestelmien kestävyyttä edistäviin tutkimus- ja kokeiluhankkeisiin sekä panostetaan neuvontaan ja viestintään
Vastuutaho: **MMM,** YM, TEM, Sitra, LUKE

6.4. Vahvistetaan ruokahävikkinäkökulmaa perusopetuksessa ja suurtalousalan opetuksessa sekä ylläpidetään ruokakasvatusta päiväkodeissa
Vastuutaho: **OKM,** Opetushallitus, kunnat

Valtakunnallisen jätesuunnitelman toimet ruokahävikin vähentämiseksi

Toimenpide-ehdotuksia muille toimijoille:

6.5. Toteutetaan kauppojen, ruoka- ja ravintolapalveluiden sekajätteen koostumustutkimuksia ja niiden yhteydessä ruokahävikin osuuden selvityksiä
Vastuutaho: **Kaupan ja ravintola-alan toimijat, jätehuoltoyritykset,** LUKE

6.6. Tähderuokakäytäntö laajennetaan koko maahan
Sitran resurssiviisaus-hankkeessa Jyväskylässä kokeiltiin koulujen lounaslinjastoista yli jääneen ruoan myyntiä omakustannushintaan ulkopuolisille. Tähderuokakokeilu on levinnyt valtakunnalliseen tietoisuuteen ja käytännöksi noin viiteentoista muuhun kaupunkiin. Jatketaan mallin levittämistä. Vastuutaho: **Kunnat, Sitra**

Valtakunnallisen jätesuunnitelman toimet ruokahävikin vähentämiseksi

Toimenpide-ehdotuksia muille toimijoille:

6.7. Vähittäiskaupat sekä majoitus- ja ravitsemuspalvelut ottavat Pohjoismaisen ympäristömerkin tai muun sertifioiduin ympäristömerkin tai -järjestelmän käyttöön
Pohjoismaisen ympäristömerkin tai EU:n ympäristömerkinnän kriteerit ohjaavat kauppoja sekä majoitus- ja ravitsemuspalveluita toimimaan kiertotalouden mukaisesti. Tavoitteena on pyrkiä aktiivisesti vähentämään jätemääriä sekä vähentämään lajittelemattoman ja poltettavaksi menevän jätteen määrää. Lisäksi vähittäiskaupoilta edellytetään, että ne mittaavat ruokahävikin määrää. Vastuutaho: **Kaupan liitto, MaRa ry,** Pohjoismainen ympäristömerkintä

Muuta elintarvikejätteisiin liittyvää

- Jätedirektiivin uudistuksen tavoitteena on vähentää jätteen syntyä (elintarvikejätteen määrän vähentäminen), sekä lisätä kierrätystä
  - YM aloittanut jätelain uudistuksen ja tavoitteena saada HE syksyllä lausunnoille.

Markkinoilla tapahtunutta

- Hävikkiravintoloiden lisääntyminen
- Kauppiaiden uudet ratkaisut
  - esim. Imatralla kaupan oma hävikkimehu myyntikelvottomista, mutta käyttökelpoisista hedelmistä.
- Uudenlaiset palvelut:
  - ReQ Club –app ravintoloiden ylimääräisten annosten myymiseen ja ostamiseen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

Sirje Stén
sirje.sten@ym.fi